

ЦАГДААГИЙН АЛБА ХААГЧИЙН САХИЛГЫН ДҮРЭМ

Нэгдүгээр зүйл. Ерөнхий зүйл

1.1. Цагдаагийн алба хаагчийн сахилгын дүрмийн зорилго нь цагдаагийн албаны хэвийн үйл ажиллагаа, захирах захирагдах ёс, хүний эрхийг хангах, алба хаагчийн сахилгын хэм хэмжээг тогтоох, хариуцлагыг журамлан зохицуулах замаар тэдний эрх, хууль ёсны ашиг сонирхол, цагдаагийн байгууллага, алба хаагчийн нэр хүндийг хамгаалахад оршино.

1.2. Цагдаагийн алба хаагч нь Монгол Улсын хууль тогтоомж, тэдгээрт нийцүүлэн гаргасан эрх зүйн акт болон байгууллагын дотоод журам, цагдаагийн алба хаагчийн тангарагаар хүлээсэн үүргээ чанд сахин биелүүлэхийг цагдаагийн алба хаагчийн сахилга гэнэ.

1.3. Цагдаагийн алба хаагчийн сахилгын дүрэм /цаашид “Сахилгын дүрэм” гэнэ/ нь цагдаагийн алба хаагчдад тавигдах нийтлэг шаардлага, зарчим, сахилгын зөрчлийн төрөл, хэлбэрийг тодорхойлно.

1.4. Алба хаагч нь Монгол Улсын хууль тогтоомж, тэдгээрт нийцүүлэн гаргасан эрх зүйн акт болон байгууллагын дотоод журам, цагдаагийн алба хаагчийн тангарагтаа үнэнч байж, үүрэг болон хууль тогтоомжийг чанд сахин биелүүлнэ.

1.5. Энэ дүрэмд хэрэглэсэн дараах нэр томъёог дор дурдсан утгаар ойлгоно:

1.5.2. “**цагдаагийн алба хаагчийн сахилга**” гэж Монгол Улсын хууль тогтоомж, тэдгээрт нийцүүлэн гаргасан эрх зүйн акт болон байгууллагын дотоод журам, цагдаагийн алба хаагчийн тангарагаар хүлээсэн үүргээ чанд сахин биелүүлэхийг;

1.5.2. “**сахилгын зөрчил**” гэж холбогдох хууль тогтоомж болон энэ дүрмээр тогтоосон сахилгын хэм хэмжээг зөрчсөн үйлдэл, эс үйлдэхүйг;

1.6. Цагдаагийн алба хаагчийн сахилга нь энэ дүрмээр тогтоосон хэм хэмжээг сахиж биелүүлснээр тодорхойлогдоно.

1.7. Цагдаагийн алба хаагч бүр өргөсөн тангарагтаа үнэнч байж, түүнийг ёсчлон биелүүлж, сахилгын дүрмийг сахин биелүүлэх үүрэгтэй.

1.8. Цагдаагийн байгууллагын удирдах албан тушаалтан сахилга, дэг журмыг бэхжүүлэх талаар үр дүнтэй арга хэмжээ аваагүй, алба хаагчдад буруу үлгэр дуурайлал үзүүлж, албан тушаалын бүрэн эрхээ урвуулан ашиглах, хувийн ашиг сонирхолдоо нийцүүлэн бусдыг аливаа хэлбэрээр хавчин гадуурхах, эрхшээлдээ байлгах, түүнчлэн дарамт, хүчирхийлэл, бэлгийн дарамт үзүүлэх, хууль бус тушаал, шийдвэр биелүүлэхийг шаардах нь сахилгын шийтгэл хүлээлгэх үндэслэл болно.

1.9. Алба хаагч нь үйл ажиллагаандаа Төрийн албаны тухай хуулийн 7 дугаар зүйл, Цагдаагийн албаны тухай хуулийн 5 дугаар зүйлд заасан зарчмыг тус тус баримтална.

Хоёрдугаар зүйл. Сахин баримтлах хэм хэмжээ

2.1. Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын нэгдэн орсон олон улсын гэрээний Цагдаагийн үйл ажиллагаанд холбогдох заалт, НҮБ-ын Ерөнхий Ассамблейн 1979 онд баталсан Хууль хэрэгжүүлэх албан тушаалтнуудын зан үйлийн тухай хууль, Интерполоос баталсан дүрэм, журам, Монгол Улсын хууль тогтоомж, Цагдаагийн тангараг, Цагдаагийн алба хаагчийн ёс зүйн дүрэм, Цагдаагийн төв байгууллагаас тогтоосон цагдаагийн байгууллагын хөдөлмөрийн дотоод буюу үйл ажиллагааны журам болон энэ дүрмийг алба хаагч бүр дагаж мөрдөнө.

2.1.1. Алба хаагчийн үйл ажиллагаанд хяналт тавьж удирдлагаар хангах эрх бүхий албан тушаалтны хуульд нийцсэн зөвлөмж, шийдвэрийг дагаж мөрдөх;

2.1.2. Албаны болон алба хаагчийн нэр хүндийг хамгаалж, хүний эрх, эрх чөлөөг хүндэтгэж, хууль тогтоомжид заасан үндэслэл, журмын дагуу үйл ажиллагаа явуулах;

2.1.3. Улс төрөөс ангид байж, санаа бодлоо илэрхийлэх, эвлэлдэн нэгдэх, үг хэлэх, хэвлэн нийтлэх, шашин шүтэх, эс шүтэх эрхээ эдлэхдээ албандаа хүндэтгэлтэй хандаж, алба хаагчийн ёс зүйд харш үйлдэл, эс үйлдлийг гаргахгүй байх;

2.1.4. Албан үүргээ биелүүлэхдээ байгууллагын үнэт зүйл, эрх ашгийг ямагт эрхэмлэн дээдэлж, амин хувийн эрх ашигт автахгүй, авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид байх;

2.1.5. Албан тушаалын байдлаа урвуулан ашиглах, танил тал харах, аливаа этгээдийн өмнө хууль бус үүрэг хүлээх, албан үүргээ хэрэгжүүлсний төлөө бэлэг, дурсгал, шан харамж авахгүй байх;

2.1.6. Үндсэн ажил, албан үүргээсээ гадуур хуулиар хүлээн зөвшөөрснөөс бусад ажил, албан тушаал хавсран гүйцэтгэхгүй байх;

2.1.7. Албан үүрэгтэй холбоотой нь илэрхий болсон буюу эсвэл өөрт нь итгэмжлэн мэдэгдсэн төрийн болон албаны, хувь хүний нууцыг задруулахгүй байх;

2.1.8. Удирдлагын зөвшөөрөлгүйгээр албан ажлын талаар нийтэд болон бусдад мэдээлэл өгөх, мэдээлэл дамжуулахгүй байх;

2.1.9. Чиг үүргийн дагуу аливаа асуудлыг шалгахдаа танил тал харах, бусдыг

ялгаварлах, хүнд суртал гаргах, чирэгдүүлэх, хийх ёстой үйлдлээ хийхгүй байх зэргээр хүний эрх, эрх чөлөөг үл хүндэтгэх байдал гаргахгүй байх;

2.1.10. Байгууллагын өмч хөрөнгө, техник болон тусгай хэрэгсэл, албан хэрэгцээний мэдээ материал, мэдээллийн санг албаны бус зориулалтаар ашиглахгүй байх;

2.1.11. Байгууллагын даргын зөвшөөрөлгүйгээр албаны болон хувийн ажлаар гадаад улсад зорчих, түүнчлэн дотоод, гадаадын байгууллага, аж ахуйн нэгж, хувь хүний зардлаар аялах, жуулчлах, амрахгүй байх;

2.1.12. Аливаа уулзалт, дайллага, хүлээн авалтад оролцохдоо албаны нэр хүндийг дээдэлж, хөндлөнгийн ямар нэг нөлөөнд автахгүй байх;

2.1.13. Албан үүргээ гуйцэтгэхэд иргэн, албан тушаалтнаас нөлөөлсөн дарамт шахалт, зохимжгүй нөлөөллийн талаар дээд шатны удирдлагад мэдэгдэх;

2.1.14. Албаны үнэмлэх, тэмдгийг хууль бусаар хэрэглэх, албаны нэрийг хувийн ашиг сонирхлоор ашиглахгүй байх.

Гуравдугаар зүйл. Сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл

3.1. Цагдаагийн албан хаагчид дараах үндэслэлээр сахилгын шийтгэл ногдуулна.

3.1.1. Цагдаагийн албаны тухай хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомж, ёс зүйн дүрмийг зөрчсөн;

3.1.2. Удирдах албан тушаалтнаас хуулийг дагаж мөрдөх талаар гаргасан хуульд нийцсэн тушаал, үүрэг даалгаврыг хэрэгжүүлээгүй;

3.1.3. Байгууллагын дотоод дүрэм, журам зөрчсөн;

3.1.4. Хуульд заасан албаны чиг үүрэг, албан тушаалын тодорхойлолтод заасан зорилго, зорилтоо хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр биелүүлээгүй;

3.1.5. Цагдаагийн албан хаагчийн ажлын хариуцлага, мэргэжлийн ур чадвараас шалтгаалсан алдаанаас хууль тогтоомж зөрчигдсөн нь тогтоогдсон.

3.2. Сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл, зөрчлийг холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд заавал шалгаж тогтоосон байна.

Дөрөвдүгээр зүйл. Сахилгын дүрэм зөрчсөн албан хаагчид хүлээлгэх хариуцлага

4.1. Энэ дүрэмд заасан сахилгын хэм хэмжээг зөрчсөн нь тухайн алба хаагчид Цагдаагийн албаны тухай хууль болон холбогдох бусад хуульд заасан хариуцлага ногдуулах үндэслэл болно.

4.2. Алба хаагчид сахилгын шийтгэл хүлээлгэхтэй холбогдсон харилцааг Цагдаагийн байгууллагын үйл ажиллагааны журмаар зохицуулна.